

5. semester – efterår 2015

Indholdsfortegnelse

SEMESTERPLAN FOR 5. EFTERÅRSSEMESTER 2015	2
KURSUSMODUL: PÆDAGOGISK PSYKOLOGI (10 ECTS)	4
KURSUSMODUL: KLINISK PSYKOLOGI (10 ECTS)	13
KURSUSMODUL: ARBEJDS- OG ORGANISATIONSPSYKOLOGI (10 ECTS)	22

Semesterplan for 5. efterårssemester 2015 psykologi-uddannelsen

Version og dato: version 1. 27 april

Ankerlærer: Thomas Borchmann

Kursusmoduler:

- Pædagogisk psykologi (10 ECTS)
- Klinisk psykologi (10 ECTS)
- Arbejds- og organisationspsykologi (10 ECTS)

Faglig progression og kompetencer:

Semestret introducerer til psykologiens anvendte discipliner, hhv. pædagogisk psykologi, klinisk psykologi og arbejds- og organisationspsykologi og tilfører den studerende kompetencer til at anvende relevant viden og analytiske færdigheder i forhold til at udrede centrale problemstillinger inden for disse tre domæner

Semesterets organisering og forløb:

Semestret indeholder 3 kursusmoduler, der alle understøttes af seminarer. De 3 kursusmoduler i hhv Pædagogisk psykologi, Klinisk psykologi og Arbejds- og organisationspsykologi afholdes som forelæsningsforløb for hele semestret, mens seminarundervisningen foregår for mindre hold.

Forventninger om arbejdsfordeling:

Der er ikke noget projektarbejde på semestret. Semestrets aktiviteter udgør fuldtidsstudiebelastning og det forventes at de studerende deltager aktivt i semestrets aktiviteter.

Vigtige datoer, 5. semester, E2015:

Se Moodle

Semesterbeskrivelse

Semestret introducerer til psykologiens anvendte discipliner gennem udbyd af tre kursusmoduler:

Kursusmodulet i *Pædagogisk psykologi* introducerer til pædagogisk psykologi. Pædagogisk psykologi beskæftiger sig med de psykologiske aspekter af praksis, hvor der foregår udvikling, uddannelse og læring. Pædagogisk-psykologisk forskning udvikler, anvender og reflekterer over psykologiske teoriers anvendelse i pædagogiske praksis. På den ene side har pædagogisk psykologi historisk set været optaget af at udvikle metoder til at måle og vurdere børn og unges egnethed til undervisning. På den anden side har forskningen været interesseret i at forstå og forbedre betingelser for læring og mindre i at måle individers evner. I kontinental og skandinavisk sammenhæng har en kritisk refleksion over pædagogiske praksis og deres forbindelse til samfundsforhold stået centralt. Undervisningen i pædagogisk psykologi beskæftiger sig med udvalgte dele af den skandinaviske og internationale forskningslitteratur. I forbindelse med undervisningen diskuteres nogle af de mest indflydelsesrige traditioner indenfor pædagogik og pædagogisk psykologi, de forskellige læringsteoretiske positioner, aspekter knyttet til de psykiske processer og de personlige forhold, der indgår i udviklings- og læringsforløb og der perspektiveres løbende til aktuelle pædagogisk-psykologiske debatter og fænomener.

Kursusmodulet i *Klinisk psykologi* introducerer til klinisk psykologi. Klinisk psykologi er en anvendt disciplin, der indbefatter såvel viden om psykiske lidelser, som færdigheder i diagnosticering og psykologiske behandling af disse. Undervisningen i Klinisk psykologi indeholder en bred indføring i centrale teorier og forskningsresultater indenfor den kliniske psykologi, herunder teorier om psykiske lidelsers udbredelse, ætiologi, patogenese, klassifikation, forebyggelse og behandling. Kurset starter med en introduktion til sygdomsmodeller, evidensbegrebet og et overblik over den kliniske psykologi generelt og efterfølgende til det kliniske børnepsykologiske område. Dernæst belyses en række psykiske lidelser ud fra centrale klinisk psykologiske teorier.

Kursusmodulet i *Arbejds- og organisationspsykologi* introducerer til arbejds- og organisationspsykologi. Arbejds- og organisationspsykologien tilhører de anvendte discipliner indenfor psykologien og beskæftiger sig med en bred vifte af problemstillinger. Herunder problemstillinger relateret til motivation- og produktivitet, organisationsudvikling og medarbejderudvikling, det psykiske og sociale arbejdsmiljø, belastningsreaktioner og arbejdsbetingende sygdomme, samt sundhedsforebyggende og sundhedsfremmende tiltag i forhold til arbejdet og organisationer. Undervisningens formål er at give et overblik over arbejds- og organisationspsykologiens centrale teoretiske traditioner og nøgleproblemstillinger.

Kursusmodul: Pædagogisk psykologi (10 ECTS)			
Modulansvarlig: <i>Thomas Szulevicz</i>			
Placering: 5. Semester			
Type og sprog: Studiefagsmodul (dansk)			
Omfang og forventning: Kursusmodulet består af 32 timers forelæsning og 10 timers seminarundervisning			
Deltagere: 5. semester samt sidefagsstuderende			
Forelæsningsoversigt:			
Forelæsning	Varighed	Titel/Emne	Underviser
1.	2 lektioner	Introduktion – hvad er pæd. psyk?	Thomas Szulevicz
2.	2 lektioner	Læringsteori – behaviorisme, social-kognitiv læringsteori	Luca Tateo
3.	2 lektioner	Tilblivelsen af højere mentale funktioner: Piaget og Vygotsky i sammenligning	Luca Tateo
4.	2 lektioner	Læringsteori – vendingen mod mesterlære og situeret læring	Thomas Szulevicz
5.	2 lektioner	Dannelsesbegrebets aktualitet	Casper Feilberg
6.	2 lektioner	Pædagogisk psykologi i socialt regi	Mogens Jensen
7.	2 lektioner	Pædagogisk psykologi og uddannelsessystemet fra et postmoderne og neoliberalt perspektiv	Thomas Szulevicz
8.	2 lektioner	Positiv psykologi og pædagogisk psykologi	Vlad Glaveanu
9.	2 lektioner	Evaluering, evidens og vidensformer	Luca Tateo
10.	2 lektioner	Indlæringsvanskeligheder og marginalisering	Thomas Szulevicz
11.	2 lektioner	Følelser og magt i spil i uddannelseskontekster; psykoanalytisk forståelse, og post-	Casper Feilberg

		strukturalistisk kritik	
12.	2 lektioner	Det pædagogisk-psykologiske arbejdsfelt	Thomas Szulevicz
13.	2 lektioner	Pædagogisk psykologi og praktisk handlekompetence	Mogens Jensen
14.	2 lektioner	Livslang læring	Vlad Glaveanu
15.	2 lektioner	Køn og pædagogisk psykologi	Thomas Szulevicz
16.	2 lektioner	Afrunding, opsamling og evaluering	Thomas Szulevicz og Lena Lippke

Forelæsningsoversigt med pensum

1. forelæsning: Introduktion – hvad er pædagogisk psykologi?

2 timer v/ (Thomas Szulevicz)

Forelæsningspensum:

Tanggaard, L. & Nielsen, K. (2011). *Pædagogisk psykologi – en grundbog*. Klim

2. forelæsning: Læringsteori – behaviorisme, social-kognitiv læringsteori

2 timer v/ Luca Tateo

Forelæsningspensum:

Bandura, A. (2001) Social cognitive theory: An agentic perspective, *Annual Review of Psychology*, p.1-26 (26 sider)

Bruner, j. s. (1985). Models of the learner. *Educational researcher*, Vol. 14, No. 6, pp. 5-8 (4 pages)

Piaget, J. (1961). THE GENETIC APPROACH TO THE PSYCHOLOGY OF THOUGHT, *Journal of Educational Psychology*, Vol. 52. No. 6, 275-281 (7 pages)

Tanggaard, L. & Nielsen, K. (2011). *Pædagogisk psykologi – en grundbog*. Klim.

Vygotsky, L. (1982). Spørgsmålet om undervisning og den intellektuelle udvikling i skolealderen kp.7 sd. 105-124 i Vygotsky,L. *Om barnets psykiske udvikling* (15 sider)

Vygotsky, L. S. (1994). The problem of the environment, In R. Van der Veer & J. Valsiner (eds), *The Vygotsky reader*, pp. 338-354 (9 pages)

3. forelæsning:

2 timer v/ Thomas Szulevicz

Forelæsningspensum: Tilblivelsen af højere mentale funktioner: Piaget og Vygotsky i sammenligning

Tanggaard, L. & Nielsen, K. (2011). *Pædagogisk psykologi – en grundbog*. Klim

4. forelæsning: Læringsteori – vending mod mesterlære og situeret læring

2 timer v/ (Thomas Szulevicz)

Forelæsningspensum:

- Lave, J. & Wenger, E. (2003).** *Situeret læring – og andre tekster* (s. 31-54 & 77-103). København: Hans Reitzels Forlag
- Packer, M. J. & Goicoechea (2000).** Sociocultural and Constructivist Theories of Learning: Ontology, Not Just Epistemology. *Educational Psychologist* 35(4) (pp. 227-241).
- Tanggaard, L. & Nielsen, K. (2011).** *Pædagogisk psykologi – en grundbog*. Klim
- Vygotsky, L. (1982).** Spørgsmålet om undervisning og den intellektuelle udvikling i skolealderen kp.7 sd. 105-124 i Vygotsky,L. *Om barnets psykiske*

5. Dannelsesbegrebets aktualitet inden for lange videregående uddannelser

2 timer v/ Casper Feilberg

Forelæsningspensum:

Feilberg, C. (2014). *Indledning og Dannelsesbegrebet*, fra Dannelsen af en psykologisk og videnskabelig habitus hos psykologistuderende, hhv. pp. 1-7 & 92-104. Ph.d. afhandling, Roskilde Universitet. Publiceret på www.livsverden.dk/feilberg. (20 sider)

Biesta, G. (2002). Bildung And Modernity: The Future Of Bildung In A World Of Difference. *Studies in Philosophy and Education* 21: 343–351. (9 sider)

Wiberg, M. (2013). Læring med eller uden kompas. In: M. Pahuus (ed.), *Dannelse i en læringstid*, pp. 9-22. Aalborg Universitetsforlag (14 sider)

Gustavsson, B. (1998). *Dannelse i vor tid*, pp. 15-38. Klim, Århus. (24 sider)

6. forelæsning: Pædagogisk psykologi i socialt regi

2 timer v/ (Mogens Jensen)

Forelæsningspensum:

Bateson, D. (1998). De logiske kategorier for læring og kommunikation. Sd.282-308 i *Mentale systemers økologi*, København: Akademisk Forlag [28 sider]

Esmark, K. (2006). Bourdieus uddannelsessociologi. I: A. Prieur & C. Sestoft (red.): *Pierre Bourdieu. En introduktion*. Hans Reitzels Forlag. København. (40 sider).

Packer, M. J. & Goicoechea (2000). Sociocultural and Constructivist Theories of Learning: Ontology, Not Just Epistemology. *Educational Psychologist* 35(4) (pp. 227-241). [15 sider].

Szulevicz, T. (2010). Der finder læring sted. Nordiske Udkast, Nr. ½, 17-30 (14 sider)

Tanggaard, L. & Nielsen, K. (2011). *Pædagogisk psykologi – en grundbog*. Klim (250 sider)

7. forelæsning: Pædagogisk psykologi og uddannelsessystemet fra et postmoderne og neoliberalt perspektiv

v/Thomas Szulevicz

Forelæsningspensum:

Davies, B. & Bansel, P. (2007). Neoliberalism and education. *International Journal of Qualitative*

Studies in Education. Vol. 20 (3), 247-259. (12 sider)

Emmer, E.T. & Stough, L.M. (2001). Classroom Management: A Critical Part of Educational Psychology, With Implications for Teacher Education. *Educational Psychologist*, 36 (2), 103-112.

Lyotard, J.F. (1982) *Viden og det postmoderne samfund*. Århus: Slagmarks Skyttegravsserie. Kap. 1-7

Pedersen, O. K. (2011). Skolen og den opportunistiske person. I: O.K. Pedersen *Konkurrencestaten*. Hans Reitzels Forlag. København (32 sider)

Szulevicz, T. (2012). Hvis klasseledelse er svaret, hvad er så spørgsmålet? *Dansk Pædagogisk Tidsskrift* 12 (1), 61-67

Tanggaard, L. & Nielsen, K. (2011). *Pædagogisk psykologi – en grundbog*. Klim

Ziehe, T. (2003). Skolen i en anerkendelseskrise. In J. Bjerg (red.), *Pædagogik* (3. rev. udg., kap. 3, s. 85 – 101). København: Hans Reitzels Forlag

8. forelæsning: Positiv psykologi og pædagogisk psykologi

V/ Vlad Glaveanu

Forelæsningens pensum:

Glaveanu, V.P. (2011). Children and Creativity: A most (un)likely pair? *Thinking Skills and Creativity*, 6 (2011), 122-131 (9 sider).

Kristjansson, K. (2012). Positive Psychology and Positive Education: Old Wine in New Bottles? *Educational Psychologist*. 47:2, 86-106 (20 sider)

Yeager, D.S. & Dweck, C.S. (2012). Mindsets That Promote Resilience: When Students Believe That Personal Characteristics Can Be Developed. *Educational Psychologist*, 47 (4), 302-314 (12 sider)

Zimmerman, B.J. (2000). Self-Efficacy: An Essential Motive to Learn. *Contemporary Educational Psychology*, 25, 82-91.

9. Evaluering, evidens og vidensformer

V/ Luca Tateo

Forelæsningens pensum:

?

10. Forelæsning: Indlæringsvanskeligheder og marginalisering

V/ Thomas Szulevicz

Forelæsningens pensum:

Dyson, A. (1999). Inclusion and inclusions: theories and discourses in inclusive education. I: H. Daniels & P. Garner (red.). *Inclusive Education – Supporting Inclusion in Education Systems*

Esmark, K. (2006). Bourdieus uddannelsessociologi. I: A. Prieur & C. Sestoft (red.): *Pierre Bourdieu. En introduktion*. Hans Reitzels Forlag. København. (40 sider).

Kavale, K.A. & Forness, S.R. (1998). The Politics of Learning Disabilities. *Learning Disability Quarterly*, 21, 245-273.

Mehan, H. (1992). Understanding inequality in schools: The contribution of interpretive studies. *Sociology of Education*, 65, 1-20.

Reid, K.D. & Valle, J.W. (2004). The Discursive Practice of Learning Disability: Implications for Instructions and Parent-School Relations. *Journal of Learning Disabilities*, 37(6), 466-481.

Szulevicz, T. (2010). Der finder læring sted. Nordiske Udkast, Nr. 1/2, 17-30

11. Forelæsning: Følelser og magt i spil i uddannelseskontekster; psykoanalytisk forståelse, og poststrukturelistisk kritik

2 timer v/ (Casper Feilberg)

Forelæsningens pensum:

White, J. (2002). On 'learning' and 'learning about' : W. R. Bion's theory of thinking and educational praxis. In: D. Barford (ed.), *The ship of thought. Essays on Psychoanalysis and Learning*, pp. 84-105. Karnac Books. [For en dansk redegørelse for Bions begreber, se Feilberg, 2014, pp. 161ff] (22 sider)

Feilberg, C. (2014). Om den alvidende og den værdiløse faldgrube (Afsnit 4.5.2 b), fra Dannelsen af en psykologisk og videnskabelig habitus hos psykologistuderende, pp. 238-244. Ph.d. afhandling, Roskilde Universitet. Publiceret på www.livsverden.dk/feilberg. (7 sider)

Bartholdsson, Å. (2009). *Den venlige magtudøvelse*, Kap 6: Om kunsten at være sig selv, pp. 135 – 163. Akademisk Forlag (28 sider).

12. Forelæsning: Det pædagogisk-psykologiske arbejdsfelt

Forelæsningens pensum:

Dyson, A. (1999). Inclusion and inclusions: theories and discourses in inclusive education. I: H. Daniels & P. Garner (red.). *Inclusive Education – Supporting Inclusion in Education Systems*

Tanggaard, L. & Nielsen, K. (2011). *Pædagogisk psykologi – en grundbog*. Klim

13. Forelæsning: Pædagogisk psykologi og praktisk handlekompetence

2 timer v/ (Mogens Jensen)

Forelæsningens pensum:

Bateson, D. (1998). De logiske kategorier for læring og kommunikation. Sd.282-308 i *Mentale systemers økologi*, København: Akademisk Forlag [28 sider]

De Graff, E. & Kolmose, A. (2007) "History of problem-based and project-based learning" in *Management of change* Rotterdam: Sense Publishers p.1-8 (7 sd.)

Lave, J. & Wenger, E. (2003). *Situeret læring – og andre tekster* (s. 31-54 & 77-103). København: Hans Reitzels Forlag [49 sider]

Molander, B. (1990). Kunskapens tysta och tystade sidor - ett försök till översikt. *Nordisk Pedagogik*, 3, (p. 99-114). [15 sider]

Molander, B. (1996). Kunskap – ett fortsatt sökande. Kap. 3 i: *Kunskap i handling*. Daidalos, Göteborg (p. 57-82). [25 sider]

Szulevicz, T. (2010). Der finder læring sted. Nordiske Udkast, Nr. ½, 17-30 (14 sider)

14. Forelæsning: Livslang læring

V/ (Vlad Glaveanu)

Forelæsningens pensum:

Jarvis, P. (2004). *Adult Educational Lifelong Learning. Theory and Practice*. London Routledge. (Kap. 2 og 3) (78 sider)

15. Køn og pædagogik**Forelæsningsens pensum:**

Brinkmann, S. & Szulevicz, T. (2012). Feminiseringstesen: For god til at være falsk? *Dansk Pædagogisk Tidsskrift*. 4, 12, 85-93

Murphy, D. (2008). Gender and Subject Cultures in Practice. I: P. Murphy & K. Hall (red.): *Learning and Practice. Agency and Identities*. SAGE.

16. forelæsning: Afrunding, opsamling og evaluering

2 timer v/ (Thomas Szulevicz)

Antal forelæsningshold: 1

Prøveform: 7-dages-opgave.

Litteratur til kursusmodulet i Pædagogisk psykologi

Bandura, A. (2001) Social cognitive theory: An agentic perspective, *Annual Review of Psychology*, p.1-26 (26 sider)

Bartholdsson, Å. (2009). *Den venlige magtudøvelse*, Kap 6: Om kunsten at være sig selv, pp. 135 – 163. Akademisk Forlag (28 sider).

Bateson, D. (1998). De logiske kategorier for læring og kommunikation. Sd.282-308 i *Mentale systemers økologi*, København: Akademisk Forlag [28 sider]

Biesta, G. (2002). Bildung And Modernity: The Future Of Bildung In A World Of Difference. *Studies in Philosophy and Education* 21: 343–351. (9 sider)

Brinkmann, S. & Szulevicz, T. (2012). Feminiseringstesen: For god til at være falsk? *Dansk Pædagogisk Tidsskrift*. 4, 12, 85-93. (8 sider)

Bruner, j. s. (1985). Models of the learner. *Educational researcher*, Vol. 14, No. 6, pp. 5-8 (4 pages)

Davies, B. & Bansel, P. (2007). Neoliberalism and education. *International Journal of Qualitative*

Studies in Education. Vol. 20 (3), 247-259. (12 sider)

De Graff, E. & Kolmose, A. (2007) "History of problem-based and project-based learning" in *Management of change* Rotterdam: Sense Publishers p.1-8 (7 sd.)

- Dyson, A. (1999).** Inclusion and inclusions: theories and discourses in inclusive education. I: H. Daniels & P. Garner (red.). *Inclusive Education – Supporting Inclusion in Education Systems*. (18 sider)
- Emmer, E.T. & Stough, L.M. (2001).** Classroom Management: A Critical Part of Educational Psychology, With Implications for Teacher Education. *Educational Psychologist*, 36 (2), 103-112 (10 sider).
- Esmark, K. (2006).** Bourdieus uddannelsessiologi. I: A. Prieur & C. Sestoft (red.): *Pierre Bourdieu. En introduktion*. Hans Reitzels Forlag. København. (40 sider).
- Feilberg, C. (2014).** *Indledning og Dannelsesbegrebet*, fra Dannelsen af en psykologisk og videnskabelig habitus hos psykologistuderende, hhv. pp. 1-7 & 92-104. Ph.d. afhandling, Roskilde Universitet. Publiceret på www.livsverden.dk/feilberg. (20 sider)
- Feilberg, C. (2014).** Om den alvidende og den værdiløse faldgrube (Afsnit 4.5.2 b), fra Dannelsen af en psykologisk og videnskabelig habitus hos psykologistuderende, pp. 238-244. Ph.d. afhandling, Roskilde Universitet. Publiceret på www.livsverden.dk/feilberg. (7 sider)
- Glaveanu, V.P. (2011).** Children and Creativity: A most (un)likely pair? *Thinking Skills and Creativity*, 6 (2011), 122-131 (9 sider).
- Gustavsson, B. (1998).** *Dannelse i vor tid*, pp. 15-38. Klim, Århus. (24 sider)
- Jarvis, P. (2004).** *Adult Educational Lifelong Learning. Theory and Practice*. London Routledge. (Kap. 2 og 3) (78 sider)
- Kavale, K.A. & Forness, S.R. (1998).** The Politics of Learning Disabilities. *Learning Disability Quarterly*, 21, 245-273. [29 sider]
- Kristjansson, K. (2012).** Positive Psychology and Positive Education: Old Wine in New Bottles? *Educational Psychologist*. 47:2, 86-106 (20 sider)
- Krogstrup, H.K. (2011)** *Kampen om evidens* kp.5+6 København: Hans Reitzels Forlag sd.74 109 (31 sd.)
- Lave, J. & Wenger, E. (2003).** *Situeret læring – og andre tekster* (s. 31-54 & 77-103). København: Hans Reitzels Forlag [49 sider]
- Lyotard, J.F. (1982)** *Viden og det postmoderne samfund*. Århus: Slagmarks Skyttegravsserie. Kap. 1-7 (43 sider).
- Mehan, H. (1992).** Understanding inequality in schools: The contribution of interpretive studies. *Sociology of Education*, 65, 1-20. [20 sider]
- Molander, B. (1990).** Kunskaipers tysta och tystade sidor - ett försök till översikt.

Nordisk Pedagogik, 3, (p. 99-114). [15 sider]

Molander, B. (1996). Kunskap – ett fortsatt sökande. Kap. 3 i: *Kunskap i handling*. Daidalos, Göteborg (p. 57-82). [25 sider]

Murphy, D. (2008). Gender and Subject Cultures in Practice. I: P. Murphy & K. Hall (red.): *Learning and Practice. Agency and Identities*. SAGE. (13 sider)

Packer, M. J. & Goicoechea (2000). Sociocultural and Constructivist Theories of Learning: Ontology, Not Just Epistemology. *Educational Psychologist* 35(4) (pp. 227-241). [15 sider].

Pedersen, O. K. (2011). Skolen og den opportunistiske person. I: O.K. Pedersen *Konkurrencestaten*. Hans Reitzels Forlag. København (32 sider)

Piaget, J. (1961). THE GENETIC APPROACH TO THE PSYCHOLOGY OF THOUGHT, *Journal of Educational Psychology*, Vol. 52. No. 6, 275-281 (7 pages)

Reid, K.D. & Valle, J.W. (2004). The Discursive Practice of Learning Disability: Implications for Instructions and Parent-School Relations. *Journal of Learning Disabilities*, 37(6), 466-481. (16 sider)

Shepard, L.A. (2000). The Role of Assessment in a Learning Culture. *Educational Researcher*. Vol. 29 (7), 4-14 (10 sider)

Szulewicz, T. (2010). Der finder læring sted. *Nordiske Udkast*, Nr. ½, 17-30 (14 sider)

Szulewicz, T. (2012). Hvis klasseledelse er svaret, hvad er så spørgsmålet? *Dansk Pædagogisk Tidsskrift* 12 (1), 61-67

Tanggaard, L. & Nielsen, K. (2011). *Pædagogisk psykologi – en grundbog*. Klim (250 sider)

Vygotsky, L. (1982). Spørgsmålet om undervisning og den intellektuelle udvikling i skolealderen kp.7 sd. 105-124 i Vygotsky,L. *Om barnets psykiske udvikling* (15 sider)

Vygotsky, L. S. (1994). The problem of the environment, In R. Van der Veer & J. Valsiner (eds), *The Vygotsky reader*, pp. 338-354 (9 pages)

White, J. (2002). On 'learning' and 'learning about' : W. R. Bion's theory of thinking and educational praxis. In: D. Barford (ed.), *The ship of thought. Essays on Psychoanalysis and Learning*, pp. 84-105. Karnac Books. [For en dansk redegørelse for Bions begreber, se Feilberg, 2014, pp. 161ff] (22 sider)

Wiberg, M. (2013). Læring med eller uden kompas. In: M. Pahuus (ed.), *Dannelse i en læringstid*, pp. 9-22. Aalborg Universitetsforlag (14 sider)

Yeager, D.S. & Dweck, C.S. (2012). Mindsets That Promote Resilience: When Students Believe That Personal Characteristics Can Be Developed. *Educational Psychologist*, 47 (4), 302-314 (12 sider)

Ziehe, T. (2003). Skolen i en anerkendelseskrise. In J. Bjerg (red.), *Pædagogik* (3. rev. udg., kap. 3, s. 85 – 101). København: Hans Reitzels Forlag. [16 sider].

Zimmerman, B.J. (2000). Self-Efficacy: An Essential Motive to Learn. *Contemporary Educational Psychology*, 25, 82-91.

I alt 1022 sider

Kursusmodul: Klinisk psykologi (10 ECTS)**Modulansvarlig:** Bo Møhl (bomoehl@hum.aau.dk)**Placering:** 5. Semester**Type og sprog:** Studiefagsmodul (dansk)**Omfang og forventning:** Kursusmodulet består af 32 timer forelæsning og 10 timers seminar undervisning**Deltagere:** 5. Semester**Forelæsningsoversigt**

Forelæsning	Varighed	Titel/Emne	Underviser
1.	2 lektioner	Introduktion til klinisk psykologi, basale begreber og sygdomsmodeller .	Bo Møhl
2.	2 lektioner	<i>Psykoterapi What works for whom? – specifikke versus non-specifikke faktorer I psykoterapi</i>	Bo Møhl
3.	2 lektioner	<i>Klinisk børnepsykologi/ 1</i>	Liselotte Grünbaum
4.	2 lektioner	<i>Klinisk børnepsykologi/ 2</i>	Liselotte Grünbaum
5.	2 lektioner	<i>Familedynamik og psykopatologi / De systemiske forståelsesrammer</i>	Eva Søndergård
6.	2 lektioner	<i>At være klinisk psykolog</i>	Mette Thuesen
7.	2 lektioner	<i>Den psykologiske forståelse, udredning og behandling af spiseforstyrrelser</i>	Gry Kjærdsdam Telléus
8.	2 lektioner	<i>Sterns forståelse af psykopatologi</i>	Rikke Yde Torstrup
9.	2 lektioner	<i>Mentaliseringsbaseret forståelse og behandling af borderlineforstyrrelser</i>	Morten Kjølbye

10.	2 lektioner	<i>Kognitivadfærdsterapi / 1</i>	Malene Klindt Bohni
11.	2 lektioner	<i>Kognitivadfærdsterapi / 2</i>	Malene Klindt Bohni
12.	2 lektioner	<i>Par- og gruppeterapi</i>	Bo Møhl
13.	2 lektioner	<i>Krop og psyke – om dissociative tilstande og funktionelle lidelser</i>	Bo Møhl
14.	2 lektioner	<i>Tab og traumer</i>	Mai-Britt Guldin
15.	2 lektioner	<i>Psykologisk forståelse og behandling af den depressive lidelse</i>	Gry Kjærdsdam Telléus
16.	2 lektioner	<i>Supervision og forskning i psykoterapi</i>	Bo Møhl

Kursusgang: Bo Møhl

Beskrivelse: Introduktion til klinisk psykologi, basale begreber og sygdomsmodeller

- Forelæsningen giver en introduktion til klinisk psykologi – fagets genstands-
1 område og historie i Danmark. Desuden vil nogle basale begreber og sygdomsmodeller (den biomedicinske model, diatese-stress modellen og udviklingspsykopatologi) blive gennemgået og sat i relation til faget.

Litteratur:

Møhl B, Simonsen E. (2010) Med mennesket i centrum. In: Simonsen E & Møhl B (red) Grundbog i Psykiatri. Hans Reitzels Forlag (20 sider)
Harder S, Simonsen E. (2010) Udviklingspsykopatologi. In: Simonsen E & Møhl B (red) Grundbog i Psykiatri. Hans Reitzels Forlag (16 sider)

Kursusgang: Bo Møhl

Beskrivelse: *Psykoterapi What works for whom? – specifikke versus non-specifikke faktorer I psykoterapi*

- 2 Forelæsningen formidler et overblik over de forskellige psykoterapeutiske retninger og deres udvikling. Desuden vil evidensbegrebet samt specifikke versus non-specifikke faktorer i psykoterapi blive gennemgået: *what works for whom?* - problemstillingen

Litteratur: Møhl B. Hvad er psykoterapi? og hvad virker for hvem? (12 sider)

In: Møhl B & Kjølbye M. (red) Psykoterapiens ABC. PsykiatriFonden 2013
Kjølbye M & Møhl B. Overblik over psykoterapiformerne. (12 sider) In: Møhl B & Kjølbye M. (red) Psykoterapiens ABC. PsykiatriFonden 2013

Kursusgang: Liselotte Grünbaum

Beskrivelse: *Klinisk børnepsykologi/ 1*

Forelæsningsen giver en introduktion til den kliniske børnepsykologi, herunder en afgrænsning af området til udviklingspsykologi og klinisk psykologi med voksne. Den kliniske børnepsykologiske grundlæggende teorier og arbejdsområder præsenteres kort sammen med overvejelser over områdets særlige karakteristika f.eks. børns psykologiske, sociokulturelle og juridiske afhængighed af deres forældre, samt det forhold, at børn er under konstant udvikling i samspil med deres omgivelser.

Litteratur:

- 3 *Diagnostic Classification of Mental Health and Developmental Disorders of Infancy and Early Childhood, Revised (DC:0-3R)* (2005). Washington DC: ZERO TO THREE PRESS. S. 10-66. (56 s.)
- Heede, T. (2010): *Klinisk Børnepsykologi – Praksis i et socialt og relationelt perspektiv*. DK: Akademisk Forlag. S. 11 – 38 + 105 - 126 (48 s.)
- Mortensen, K.V. (2006). *Fra neuroser til relationsforstyrrelser*. Kbh.: Gyldendal. S. 347-387 (40 s.).
- PDM Task Force (2006). *Psychodynamic Diagnostic Manual*. Silver Spring: Alliance of Psychodynamic Organizations. S. 175-195 (20 s.).
- Ippen, C.M.G., (2009): The sociocultural context of infant mental health. In: C. H. Zeanah (ed.): *Handbook of Infant Mental Health. Third Edition* (pp. 104 – 119). New York – London: The Guilford Press.

Kursusgang: Liselotte Grünbaum

Beskrivelse: *Klinisk børnepsykologi/ 2*

Kvalitetskrav til den kliniske psykologs diagnostiske udredning fremlægges. Metoder til en klinisk vurdering drøftes sammen med en kort gennemgang af klassifikationssystemer på børneområdet (ICD-10, et klassifikationssystem til småbørn (DC:0-3), og et psykodynamisk baseret klassifikationssystem PDM).

- 4 Området belyses med en kultursensitiv model for et klinisk arbejde med småbørn og deres familier samt eksempler fra praksis på børneområdet.

Litteratur:

Day, M. & Parlakian, R. (2004): *How culture shapes social-emotional development. Implications for practice in infant-family programs*. Washington DC: ZERO TO THREE PRESS. S. 1 – 25 (24 s.)
Diagnostic Classification of Mental Health and Developmental Disorders of

Infancy and Early Childhood, Revised (DC:0-3R) (2005). Washington DC: ZERO TO THREE PRESS. S. 10-66. (56 s.)
Heede, T. (2010): *Klinisk Børnepsykologi – Praksis i et socialt og relationelt perspektiv*. DK: Akademisk Forlag. S. 11 – 38 + 105 - 126 (48 s.)
Mortensen, K.V. (2006). *Fra neuroser til relationsforstyrrelser*. Kbh.: Gyldendal. S. 351-385.
PDM Task Force (2006). *Psychodynamic Diagnostic Manual*. Silver Spring: Alliance of Psychodynamic Organizations. S. 175-195 (20 s.).

Kursusgang: Eva Søndergård

Beskrivelse: *Familedynamik og psykopatologi. Den systemiske og narretive forståelsesramme*

5

Litteratur:

Kursusgang: Mette Thuesen

Beskrivelse: *At være klinisk psykolog; den professionelle rolle og at møde klienten.*

Forelæsningen omhandler, hvordan den kliniske psykolog forholder sig til sin professionelle rolle og hvordan han/hun skaber en god kontakt med klienten. Udfordringer og faldgruber i arbejdet diskuteres f.eks.: Hvad er fælles og hvad er unikt for den enkelte klient? Hvor går grænsen mellem privat og personlig? Hvad vil det sige at være empatisk?

6

Litteratur:

Fog, J. (1998). *Saglig medmenneskelighed. Grundforhold i psykoterapien*. Hans Reitzels forlag. Kapitel 3 og 4. S.53-90.(38 sider)
Casement, P. (1985/1991) *Learning from the Patient*. The Guilford Press. Kapitel 1. S.6-28 (23 sider) eller Casement, P. (1987) *Lyt til patienten*. Hans Reitzels forlag. S. 11-36.

7

Kursusgang: Gry Kjærdsdam Telléus

Beskrivelse: *Den psykologiske forståelse, udredning og behandling af spiseforstyrrelser*

Ved forelæsningen vil de forskellige spiseforstyrrelser blive gennemgået med hensyn til diagnostik, epidemiologi og ætiologi. Endvidere vil udredning og

behandling af spiseforstyrrelser blive gennemgået. Der vil ved forelæsningsen såvel være fokus på børne- unge som voksenområdet og de særlige udfordringer der er relateret til udredning og behandling af forskellige aldersgrupper.

Litteratur:

Sundhedsstyrelsen 2005, Spiseforstyrrelser, anbefalinger for organisation og behandling, København. Findes på www.sst.dk
F50-59 (3 sider) i WHO ICD-10, Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser – klassifikation og diagnostiske kriterier.
Lunn S. Teorier om årsager til spiseforstyrrelser (24 sider). In: Lunn S, Rokkedal K & Rosenbaum (red) Frås og Faste. Spiseforstyrrelser i klinisk og kulturel belysning. Dansk Psykologisk Forlag 2010
Waddegaard M. Spiseforstyrrelsernes forekomst og udbredelse (16 sider) in: Lunn S, Rokkedal K & Rosenbaum (red) Frås og Faste. Spiseforstyrrelser i klinisk og kulturel belysning. Dansk Psykologisk Forlag 2010

Supplerende litteratur:

Feeding and Eating Disorders, 329-354, [Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders](#), Fifth Edition (DSM-5), 2013, American Psychiatric Association.
F. Skårderud, Stærk/Svag, En håndbog om spiseforstyrrelser, 2008, Hans Reitzels Forlag.
Møhl B. Prietzel H. Behandling af spiseforstyrrelser. In: Møhl B & Kjølbye M (red) Psykoterapiens ABC. PsykiatriFonden 2013

8

Kursusgang: Rikke Yde Tordrup**Beskrivelse:** *Sterns forståelse af psykopatologi*

En belysning af hvordan almen udviklingspsykologi kan differentiere fejludvikling eller manglende udvikling og i praksis skabe forsinket udvikling for børn og unge.

Litteratur:

Daniel N. Stern: Spædbarnets Interpersonelle verden 3. udgave. København: Hans Reitzels Forlag. 2009. s. 79-145 (65 sider)

Supplerende litteratur:

Rask A, Yde Tordrup R. (red). I sku bare ha set mig - Daniel N. Stern og Specialpædagogik Akademisk forlag 2011.

Rikke Yde Tordrup: Udviklende øjeblikke. Akademisk forlag 2015

9

Kursusgang: Morten Kjølbye

Beskrivelse: *Mentaliseringsbaseret forståelse og behandling af borderlineforstyrrelser*

Hovedtræk ved borderline personlighedsforstyrrelse gennemgås ud fra en mentaliserings referenceramme.

Litteratur:

Bateman A og Fonagy P: Mentaliseringsbaseret behandling af borderlinepersonlighedsforstyrrelser, Akademisk Forlag, 2007, Kap 1-3 (70 sider)

Allen, Fonagy og Bateman: Mentalisering i klinisk praksis, Reitzels 2010; kap 9

Supplerende:

Bøye R, Kjølbye M (red). (2012) *Borderline. Psykoedukation, forståelse og behandling*. København: Hans Reitzels Forlag

10

Kursusgang: Malene Klindt Bohni

Beskrivelse: *Kognitiv adfærdsterapi / 1*

Forelæsningsen giver en introduktion til kognitiv adfærdsterapi, herunder grundlæggende model og metoder. Betydningen af tanker og adfærd i udviklingen og ikke mindst vedligeholdelsen af psykopatologi gennemgås med kliniske eksempler fra forskellige lidelser, herunder depression.

Litteratur:

Arendt, M. & Rosenberg, N.K. (red) *Kognitiv Terapi – Nyeste Udvikling*. Hans Reitzels Forlag 2012. – Særligt:

- Kap. 1: Rosenberg N.K., Mørch, M.M. & Arendt, M. *Kognitiv adfærdsterapi – teori og metoder* (30 sider).
- Kap. 4: Straarup, K.N. *Kognitiv adfærdsterapi ved affektive lidelser* (35 sider)

Supplerende litteratur

Beck, J.S. *Kognitiv Adfærdsterapi – Grundlag og Perspektiver*. Akademisk Forlag 2011

11

Kursusgang: Malene Klindt Bohni

Beskrivelse: *Kognitiv adfærdsterapi / 2*

I forelæsningsen vil der være fokus på kognitiv adfærdsterapeutisk forståelse og behandling af forskellige angsttilstande, med særlig fokus på OCD.

Litteratur:

Bohni, M.K. & Bennedsen, B.E. (red). OCD – Sygdom og behandling - for behandlere. Hans Reitzels Forlag 2014 – særligt:

- Kap. 7: Jónsson, H. Kognitiv adfærdsmodel for OCD (15 sider)
- Kap. 8: Bohni, M.K., Jónsson, H. & Rosenberg, N.K. Kognitiv adfærdsterapi ved OCD (81 sider)

Arendt, M. & Rosenberg, N.K. (red) Kognitiv Terapi – Nyeste Udvikling. Hans Reitzels Forlag 2012. – Særligt:

- Kap. 6: Arendt, M. & Rosenberg, N.K. Kognitiv Adfærdsterapi ved panikangst og agorafobi (24 sider)
- Kap. 7: Rosenberg, N.K. & Arendt, M. Kognitiv adfærdsterapi ved socialfobi (25 sider)

Supplerende litteratur

Bohni, M.K. & Bennedsen, B.E. OCD – Sygdom og behandling - for patienter og pårørende. Hans Reitzels Forlag 2014

Bennedsen, B.E., Bohni, M.K. & Jónsson, H. Kognitiv adfærdsterapi ved OCD . Kap. 9 i: Arendt, M. & Rosenberg, N.K. (red) Kognitiv Terapi – Nyeste Udvikling. Hans Reitzels Forlag 2012.

Hougaard, E. Kognitiv Adfærdsterapi af panikangst og socialfobi – En vejledning for klienter og behandlere. Dansk Psykologisk Forlag 2006

12

Kursusgang: Bo Møhl**Beskrivelse:** Par- og gruppeterapi

Forelæsning vil gennemgå par- og gruppeterapi ud fra forskellige referencerammer og i relation til forskellige problemstillinger. Hvordan bruges gruppen? Og hvornår bør man tilbyde parterapi?

Litteratur:

Bloch S, Harari. Family Therapy. In: Gabbard GO, Beck JS, & Holmes (eds) Oxford Textbook of Psychotherapy. Oxford: Oxford University Press, 2005
Scharff DE, Scharff JS. Psychodynamic Couple Therapy. In: Gabbard GO, Beck JS, & Holmes (eds) Oxford Textbook of Psychotherapy. Oxford: Oxford University Press, 2005

Dattilio FM. Cognitive-behavior Therapy with Couples. In: Gabbard GO, Beck JS, & Holmes (eds) Oxford Textbook of Psychotherapy. Oxford: Oxford University Press, 2005

Alberdi F. Gruppeterapi mellem fortid og fremtid. In: Nielsen J, Sørensen P (red). Brug Gruppen. København: Hans Reitzels Forlag. 2013

Supplerende Litteratur:

Møhl B. Familie- og parterapi. In: Møhl B, Kjølbye M. Psykoterapiens ABC.

København: PsykiatriFonden 2013.

13

Kursusgang: Bo Møhl

Beskrivelse: *Krop og psyke – om dissociative tilstande og funktionelle lidelser*

Forelæsningen vil fokusere på, hvordan kroppen ”bruges” til at udtrykke og forvalte psykiske lidelser. Mange psykiske lidelser opleves kropsligt (f.eks. spiseforstyrrelser og selvskade) , men der er altid et psyko-socialt perspektiv, som kan være en udfordring for kliniske psykologer. Desuden vil begrebet funktionelle lidelser blive diskuteret i relation til en klassisk forståelse.

Litteratur:

Lipsitt DR, Escobar J. Psychotherapy of somatoform disorders. In: Gabbard GO, Beck JS, & Holmes (eds) Oxford Textbook of Psychotherapy. Oxford: Oxford University Press, 2005

Yderligerefølger senere

14

Kursusgang: Mai-Britt Guldin

Beskrivelse: *Tab og traumer*

Forelæsningen giver en introduktion til forskningsområdet og det kliniske speciale psykotraumatologi, som kortlægger reaktioner på kritiske hændelser som tab og traumer. I undervisningen præsenteres diagnostikken i feltet – fra belastningsreaktioner til PTSD samt kompliceret sorg. Der vil endvidere være fokus på ætiologi, prognose og behandlingsformer.

Litteratur:

Guldin, Mai-Britt. Tab og Sorg. En grundbog for professionelle. Hans Reitzels Forlag, 2014: Kap. 4 (Sorg og diagnostisk kategorisering), 5 (Kompliceret sorg) og 8 (Evidensbaseret sorgbehandling).

Van der Kolk, B. A. (2000) Posttraumatic Stress Disorder and The Nature of Trauma. *Dialogues in Clinical Neuroscience*, 2(1): 7-22

:

Kursusgang: Gry Kjærdsdam Telléus

Beskrivelse: Ved forelæsningen vil de affektive sindslidelser blive gennemgået med særligt vægt på depression. Der vil ved forelæsningen såvel være fokus på diagnostik, epidemiologi og ætiologi som på udredning og behandling.

15

Litteratur:

F30-39 (16 sider) i WHO ICD-10, Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser – klassifikation og diagnostiske kriterier.

Power, M (Editor), The Wiley Blackwell Handbook of Mood Disorders, 2nd Edition, ISBN: 978-1-119-97892-3, August 2013, Wiley-Blackwell

Supplerende litteratur:

Depressive Disorders, 155-188, [Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders](#), Fifth Edition (DSM-5), 2013, American Psychiatric Association.

16

Kursusgang: Bo Møhl

Beskrivelse: *Supervision & forskning i psykoterapi*

Forelæsningen vil introducere begrebet supervision, samt gennemgå principper for empirisk udforskning af psykoterapi

Litteratur:

Hougaard E. Empirisk udforskning af psykoterapi (40 sider) In: Hougaard E. Psykoterapi – Teori og forskning. Dansk Psykologisk Forlag 2004

Møhl B. Supervision og de menneskelige ressourcer (20 sider) In: Simonsen E & Møhl B (red). Grundbog i Psykiatri. Hans Reitzels Forlag 2010

Supplerende litteratur

Hougaard E, Jonsson H, Piet J & Nørr H. Hvordan dokumenteres virkningen af psykoterapi? In: Møhl B & Kjølbye M (red) Psykoterapiens ABC. PsykiatriFonden 2013

Antal forelæsningshold: 1

Antal seminarer: 5 gange af 2 timer v/ Mette Thuesen & Mia Nørremark Byrialen

Antal seminarhold: 4

Prøveform: 7-dages-opgave.

Kursusmodul: Arbejds- og organisationspsykologi (10 ECTS)**Modulansvarlig:** *Thomas Borchmann***Placering:** 5. Semester**Type og sprog:** Studiefagsmodul (dansk)**Omfang og forventning:** Kursusmodulet består af 32 timer forelæsning og 10 timers seminar undervisning**Deltagere:** 5. Semester**Forelæsningsoversigt:**

Forelæsningsrækken består af 12 forelæsninger og giver dels en introducerende oversigt til forskellige måder at tænke om organisationer og organisationsindretning på, dels et indblik i en række eksemplariske detailtemaer og problemstillinger, herunder medarbejdermotivering og medarbejderkontrol, indflydelsesøgning, arbejdsgrupper og gruppeorganisering, arbejdsmiljø, belastninger, stress og udbrændthed, og intervention i forhold til klienter og organisationer.

Forelæsningerne er opdelt i 6 temaer:

Tema 1. Arbejds- og organisationssyn (forelæsning 1)

På første forelæsning introduceres der til arbejds- og organisationspsykologiens genstandsfelt, samt til forskellige syn på arbejde og organisationer som arenaer for erlæggelse af arbejde.

Tema 2. Forskrifter for arbejdsorganisering, medarbejdermotivation og medarbejderkontrol (forelæsning 2- 5)

De fire forelæsninger omhandler udviklingen i forskrifter for arbejdets organisering og strategier til motivering og kontrol af medarbejdere. Forelæsningerne vil beskæftige sig med klassiske forskrifter og disses konsekvens samt efterfølgende humaniseringsbestrebelse og disses ditto. Der introduceres til flere forskellige måder at anskue arbejdsorganisationer på og til flere forskellige måder at anskue udviklingen i forskrifterne på. De fire forelæsninger sætter dels fokus på Taylorismen/Scientific Management og Human Relation-bevægelsen, dels fokus på Neo-Taylorisme og Neo-Human Relationstænkning.

Tema 3. Indflydelsesøgning, arbejdsgrupper og gruppeorganisering (forelæsning 6 - 7)

De to forelæsninger vil se nærmere på ideerne bag og erfaringerne med forsøg med

indflydelsesøgning i organisationer og på ideerne bag og forskellige perspektiver på gruppeorganisering. I sidstnævnte forelæsning introduceres generelt til uformelle og formelle grupper i arbejdsorganisationerne og der fokuseres både på grupperes dannelse/konstituering, gruppestrukturer og gruppeprocesser. Med "gruppen" som analyseenhed betones samtidig, at individers holdninger, forventninger og motiver dannes gennem de sociale interaktioner og strukturer, som forefindes på arbejdspladsen. Mennesker handler indenfor - og igennem sociale grupper, fællesskaber og kollektiver.

Tema 4 Arbejdsmiljø, belastninger, stress og udbrændthed (Forelæsning 8 - 9)

De to forelæsninger vil omhandle helbredsmæssige konsekvenser, forbundet med arbejdet, specielt med fokus på stress og udbrændthed. Forskellige teorier om stress, arbejdsbetingede belastninger, samt måder at tackle/cope stress vil blive præsenteret.

Der skitseres herudover forskellige interventions- og forebyggelsesstrategier til afhjælpning af arbejdsbetingede belastninger og belastningsreaktioner.

Tema 5. Intervention i forhold til klienter og organisationer (10 -11)

Disse forelæsninger vil omhandle hhv. individuel klientbehandling og organisationsudvikling, der bl.a. har til formål at forbedre det psykosociale arbejdsmiljø. Herunder diskuteres: 1) betydningen af interne og eksterne aktørers rolle (konsulenters) for organisationsændringer; 2) de forhold der virker fremmende eller hæmmende for iværksættelse/implementering og gennemførelse af organisationsændringer.

Tema 6. Tendenser i moderne ledelse og medarbejderudvikling/medarbejderpåvirkning (12)

Den afsluttende forelæsning vil omhandle tendenser i moderne ledelse og medarbejderudvikling/medarbejderpåvirkning og tage form af en forelæsning med ekstern gæste underviser

Varighed, kursusholdere og litteratur fremgår af nedenstående skema:

Kur-sus-gang	Varig-hed	Tema/Emne	Forelæ-ser	Litteratur
1	2 timer	Arbejds- og organisationssyn	TB	1 og 2
2	4 timer	Organisering, motivation og kontrol (I) Taylorisme/Scientific management	TB	3, 4 og 5
3	2 timer	Organisering, motivation og kontrol (II) Human Relation-traditionen	TB	3 og 6
4	4 timer	Organisering, motivation og kontrol (III) Neo human Relation	TB	3,7,8,14 og 15
5	4 timer	Organisering, motivation og kontrol (IV) Neo Taylorisme	TB	3,9,10,11,12,13

6	2 timer	Organisatorisk deltagelse/ Medarbejderinvolvering	TB	16 og 17a og 17b
7	4 timer	Selvstyrende arbejdsgrupper	BTP	18,19,20,21,22,23,24 og 25
8	2 timer	Psykisk arbejdsmiljø, belastninger og belastningsreaktioner (I)	EBB	26 -41
9	2 timer	Psykisk arbejdsmiljø, belastninger og belastningsreaktioner (II)	EBB	26 - 41
10	2 timer	Intervention (I) på individniveau	BTP	45
11	2 timer	Intervention (II) på organisationsniveau	TB	41 - 44
12	4 timer	Tendenser i ledelses og medarbejderudvikling/påvirkning	TB & Poul Bonde Jensen	46
Antal forelæsningshold: 1				
Antal seminarer: 5 gange af 2 timer v/Søren Lindhardt Jensen				
Antal seminarhold: 4				
Prøveform: Mundtlig eksamen på baggrund af på forhånd offentliggjorte spørgsmål.				

Litteratur til kursusmodulet i Arbejds- og organisationspsykologi

Tema: Arbejds- og organisationssyn

1.	Torpegaard og Borchmann, (2009) Hvad er arbejde og hvordan bør arbejdsorganisationer anskues? Workingpaper	22.sider
2.	Morgan.G. (1980) Paradigms, Metaphors and puzzle-solving in organisation theory. Administrative Science Quarterly, Vol. 25 . Issue 4 – 605 - 622	17.sider
Tema: Forskrifter for arbejdsorganisering, medarbejdermotivation og medarbejderkontrol		
3	Hollway, W. (1996). Work Psychology and Organizational Behaviour. Sage (<i>Grundbog: hele bogen undtagen kap. 3,4,7 opgives</i>)	140.sider
4	Taylor, F.W. (1999). Scientific management. I: Clark; Chandler & Barry. Organisation and identities. Int. Thomson business Press.	5.sider
5	Braverman, H. (1974) kap. 4. Scientific Management i Labour and Monopoly Capital	26 sider
6	Roethlisberger, F.J. & Dickson, W.J. (1999). Group restriction of output. I: Clark; Chandler & Barry. Organisation and identities. Int. Thomson business Press.	12 sider
7	Herzberg, F. (1999). Motivation through job enrichment. I: Clark;	9 sider

	Chandler & Barry. Organisation and identities. Int. Thomson business Press.	
8	Tynell, J. (2002) . Det er min egen Skyld I : Tidsskrift for arbejdsliv, 2002	18 sider
9	David L Collinson (2003). Identities and insecurities: Selves at work. <i>Organization. Vol 10, nr. 3</i>	21 sider
10	Deetz, S. (2000). Discursive Formations, Strategized Subordination and self-surveillance	21.sider
11	Ray Axtell, C. (1999) Corporate Culture as a Control Device I I Clark; Chandler & Barry. Organisation and identities. Int. Thomson business Press.	8 sider
12	Casey, C (1999) Come Join our Family. Human Relations vol. 52 (2)	25 sider
13	Prætorius, N. (2004) Livet som Undtagelsestilstand. Psyke og logos	15 sider
14	Cederstrøm, C & Grasmann (2008) The masochistic reflexive turn www.ephemeraweb.org volume 8(1): 41-57	16 sider
15.	Grey, C. (1999) We are all managers now; we always were; on the development and demise of management. Journal of Management studies 36:5 1999	25 sider
Tema: Indflydelsesøgning, arbejdsgrupper og gruppeorganisering		
16.	Strauss, G. (1998). An Overview. I: Heller et al Organizational participation. Oxford University Press	30 sider
17a	Strauss, G. (1998). Participation Works - If Conditions are Appropriate. I: Heller et al. Organizational participation. Oxford University Press	27 sider
17b	Mckendall, M. (1993) The Tyranny of Change: Organizational Development Revisited. Journal of Business Ethics, Vol. 12, No. 2 (Feb., 1993), pp. 93-104	11 sider
18	Abramis, D.J. (1990). Semiconductor Manufacturing Team. I: Hackman (edit.). Groups that work (and those that don't). Jossey-bass Publ.	21 sider
19	Hackman, R. J. (1990): "Conclusion: Creating More Effective Work Groups in Organizations". I: Hackman (edit.): Groups that work (and those that don't). Jossey-bass Publ..	25 sider
20	Morgen, H. & Thomas, K. (1997): "A psychodynamic perspective on group processes". I: Wetherell, M (ed.): Identities, Groups and Social Issues. Sage.	54 sider
21	.Lysgaard, S. (1985). Arbejderkollektivet. Universitetsforlaget.	22 sider
22	Barker, J.R. (1993). Tightening the iron Cage: Concertive Control inn Self-Managing Teams. Administrative Science Quarterly, 38	29 sider
23	Knights, D. and McCabe, D. (2000). Bewitched, bothered and bewildered: The meaning and experience of teamworking for employees in an automobile company. Human Relations. Volume 53(11).	37 sider
24	Pedersen & Borchmann (2009): Om menige organisationsmedlemmers status som selvstændige forandringsaktører og interessevaretagelsesforsøgs, stratificeringers, kollektivstrukturers og ydre rammers betydning for forløbet og udfaldet af organisatoriske forandringsprocesser. Workingpaper	22 sider
25	Roy, D.F. (1960). "Banana time": Job Satisfaction and the Informal Interaction. Human Organization, vol. 18, no. 4.	11 sider
Tema: Arbejds miljø, belastninger, stress og udbrændthed		
26	Karasek (1979). Jobdemand, desicion latitude, and mental strain: Implications for job redesign. Administrative Science Quarterly. Vol. 24, no.	23 sider

	2.	
27	.Harmon-Jones, E., Amodio, D. M., & Harmon-Jones, C. (2009). Action-Based Model of Dissonance: A Review, Integration, and Expansion of Conceptions of Cognitive Conflict. <i>Advances in experimental social psychology</i> , 41, 119-160.	41 sider
28	Lazarus, R. S. & Folkman, Susan Transactional Theory and Research on emotions and coping. <i>European Journal of Personality</i> , Vol. 1 p.	28 sider
29	Salye, H. (1999). Stress; the general adaption syndrome and dissonances of adoption. I: Clark; Chandler & Barry. Organisation and identities. Int. Thomson business Press.	2. sider
30	Juster, R. P., McEwen, B. S., & Lupien, S. J. (2010). Allostatic load biomarkers of chronic stress and impact on health and cognition. <i>Neuroscience & Biobehavioral Reviews</i> , 35(1), 2-16.	13 sider
31	Baldursson, E. B., Pedersen, B. T., & Carlsen, P. (2013). Brikker til en evolutionær neurosocial teori om stress. <i>Psyke & Logos</i> .	18 sider
32	Schwabe, L., Joëls, M., Roozendaal, B., Wolf, O. T., & Oitzl, M. S. (2012). Stress effects on memory: an update and integration. <i>Neuroscience & Biobehavioral Reviews</i> , 36(7), 1740-1749.	8 sider
33	Betsch, T., Fiedler, K., & Brinkmann, J. (1998). Behavioral routines in decision making: The effects of novelty in task presentation and time pressure on routine maintenance and deviation. <i>European Journal of Social Psychology</i> , 28(6), 861-878.	14 sider
34	Hobfoll, S.E. (1989). Conservation of Resources. A New Attempt at Conceptualizing Stress. <i>American Psychologist</i> , vol. 44, no 3	11.sider
35	Oosterholt, B. G., der Linden, D. V., Maes, J. H., Verhraag, M. J., & Kompier, M. A. (2012). Burned out cognition-cognitive functioning of burnout patients before and after a period with psychological treatment. <i>Scandinavian journal of work, environment & health</i> , 38(4).	9. sider
36	Schaufeli, W. & Ensmann, D (1998). The burnout companion to study & practice. A critical analysis. Taylor & Francis	53 sider
37	Baldursson, E. B. (2012). Social smerte i det moderne arbejdsliv ud fra et arbejdspsykologisk perspektiv. <i>Tidsskrift for Forskning i Sygdom og Samfund</i> , 9(16). 33-62	23 sider
38	Aronsson, G. (1991). Dimensions of Control as Related to Work organization, stress, and Health. I: Johnson, J.V. & Johansson, G. <i>The psychosocial Work Environment</i> . Baywood Publ.	9. sider
39	Johnson, V.J. (1991). Collective Control: Strategies for Survival in the Workplace. I: Johnson, J.V. & Johansson, G. <i>The psychosocial Work Environment</i> . Baywood Publ.	11. sider
40	Mazzetti, G., Schaufeli, W. B., & Guglielmi, D. (2014). Are Workaholics Born or Made? Relations of Workaholism With Person Characteristics and Overwork Climate.	22 sider
41	McEwen, B. S., & Wingfield, J. C. (2010). What's in a name? Integrating homeostasis, allostasis and stress. <i>Hormones and behavior</i> , 57(2), 105.	6 sider
Tema: Intervention		
41	Borchmann og Pedersen (2004) <i>Metoder i aktionsforskning</i> . 3.nationale aktionsforskningskonference. Aalborg	12 sider
42	Borchmann og Pedersen (2005) <i>Using Humour and Caricaturing Confrontations in the Interview-session</i> . 2'Art of Management Conference. Paris	12 sider
43	Stranne & Ramian. (2000) Organisationsudvikling. I Sabro "Organisations- og arbejdspsykologi)	15 sider

44	Krogager, P. (1998). Konsulentarbejdet I komplekse Omstillingsprocesser.. Kapitel 6 – 9	25 sider
45	Pedersen & Borchmann. (2010) Om den terapeutiske de- og rekonstruktion af stressammenbrudtes egenforståelser og officielle stress- og belastningsdiskursers bidrag til sammenbrud og overførsel af sammenbrud fra en person til en anden. Paper præsenteret på the Nordic Interdisciplinary Conference on Discourse and Interaction Aalborg, Denmark	12 sider
Tema: Tendenser i ledelses og medarbejderudvikling/påvirkning		
46	Borchmann,T & Pedersen B. (2010). Om Intimideringskommunikation. I Intimideringskommunikation. Aalborg Universitetsforlag	17 sider
		I alt 1038 sider